

บทที่ ๕

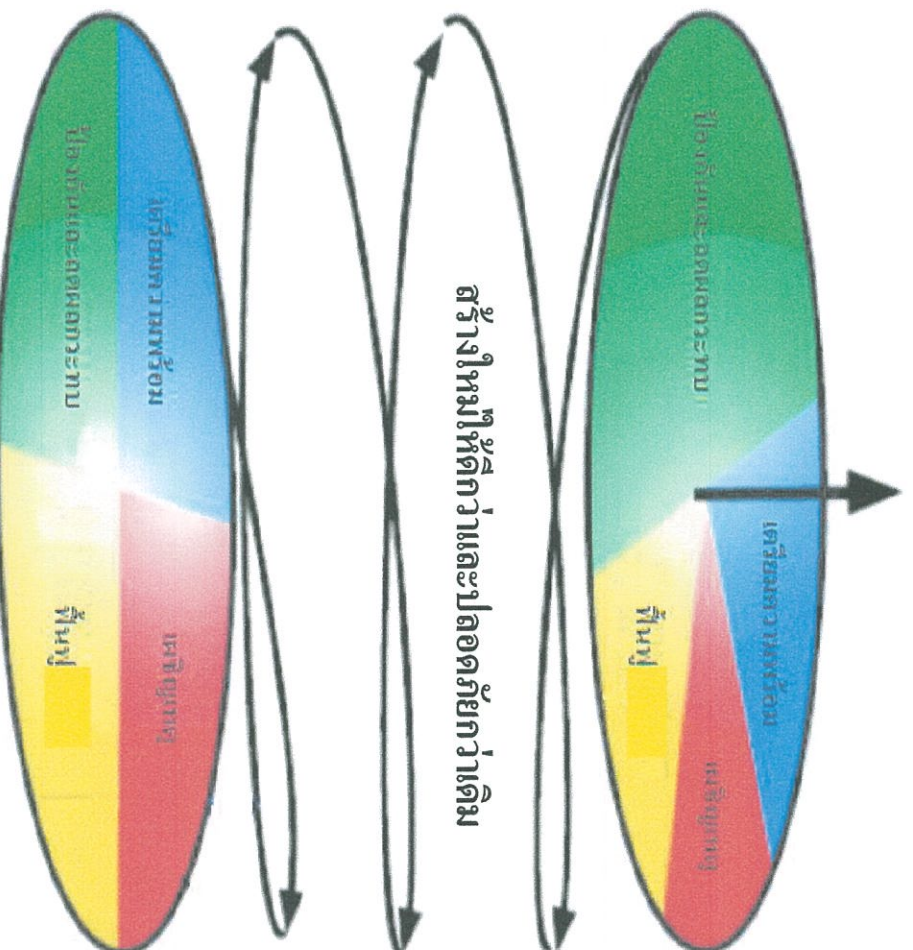
การปฏิบัติหลังเกิดภัย

การปฏิบัติหลังเกิดภัย (ฟื้นฟู) เป็นการดำเนินการภายหลังจากที่ภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยบรรเทาลง หรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อปรับปรุงสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบสาธารณภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) เป็นไปตามวงจรการจัดการสาธารณภัยสู่การสร้างใหม่ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (แผนภาพที่ ๕-๑) โดยการนำเอาปัจจัยต่างๆ ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเข้ามาช่วยในการฟื้นฟู ซึ่งหมายถึงการซ่อมสร้าง (Reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) โดยมีหลักการสำคัญของการฟื้นฟู ได้แก่

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้การดำรงชีวิตกลับเข้าสู่ภาวะปกติ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงความช่วยเหลือจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว

ผู้ประสบภัยต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ จึงจะเกิดกระบวนการยอมรับและมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ที่จะดำเนินการ

พิจารณาความเสี่ยงต่อการภัยในการฟื้นฟูสภาพและการสร้างใหม่เสมอ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อเนื่องเสียไปโดยเปล่าประโยชน์จากการเกิดสาธารณภัยครั้งต่อไป

แผนภาพที่ ๕-๑ : วงจรการจัดการสาธารณภัยสู่การสร้างใหม่ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส
จะดำเนินการหลังเกิดภัย ดังนี้

๕.๑ การดำเนินการหลังเกิดภัย สำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยและความเสียหายเบื้องต้น
ภายในพื้นที่ประสบภัยจนถึงระดับครัวเรือน โดยวิเคราะห์ผลกระทบจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสาธารณภัย
เพื่อประเมินและวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยในการตอบสนองได้สถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเอง ความ
ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การ
รักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล เป็นต้น รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูล การสำรวจความเสียหาย
เพื่อเป็นข้อมูลในการฟื้นฟูและกำหนดกรอบแนวทางในการสร้างคืนใหม่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

๕.๑.๑ ชุมชน/หมู่บ้าน สำรวจความเสียหายระบบสาธารณูปโภคและสิ่งสาธารณประโยชน์
ต่างๆ จนถึงระดับครัวเรือน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจความเสียหาย เพื่อเป็นข้อมูลในการฟื้นฟูและ
กำหนดกรอบแนวทางในการสร้างคืนใหม่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๕.๑.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส สำรวจประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลัง
การเกิดสาธารณภัย ดังนี้

(๑) ข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชน เช่น ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(๒) ข้อมูลด้านความเสียหายจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉิน
การช่วยเหลือจากภายนอก

(๓) ข้อมูลการวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญเหตุของชุมชน ความอ่อนแอ
หรือความล้มเหลวต่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

๕.๑.๓ สำรวจและประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังเหตุการณ์สาธารณภัย
ควรรสำรวจข้อมูลดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลการฟื้นฟูผู้ประสบภัย เช่น ด้านอาหาร การเงิน สิ่งของเครื่องใช้ ที่พักพิง
สุขภาพ สุขภาพาล และสิ่งแวดล้อมการประกอบอาชีพ และองค์ความรู้ (การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน สุขภาพาล ฯลฯ)
โดยให้คำนึงถึงการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา ผู้ป่วย และผู้พิการ) ที่ได้รับผลกระทบ
จากสาธารณภัยเป็นพิเศษ

(๒) ข้อมูลการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย เช่น ที่อยู่อาศัย สถานศึกษา โรงพยาบาล
สิ่งก่อสร้างต่างๆ การชลประทาน การขนส่ง การสื่อสาร อุสาหกรรม ระบบสุขภาพ เป็นต้น

๕.๑.๔ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส
จัดตั้งคณะทำงานประสานกับชุมชน/หมู่บ้าน ให้ตรวจสอบรายละเอียดความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือ
และความต้องการเบื้องต้นของผู้ประสบภัยโดยเร็ว

๕.๑.๕ ดำเนินการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานที่เสียหายในเบื้องต้น โดยงบประมาณที่อยู่ในความ
รับผิดชอบ กรณีที่เกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากงบกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๑.๖ รายงานสรุปการประเมินความเสียหายและแนวทางการฟื้นฟูไปยังกองอำนาจการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุนในการฟื้นฟู ช่อมแซม และบูรณะ
โครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับความเสียหาย (คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.)
และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.)

การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบตามหลักมาตรฐาน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่างๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา สตรีมีครรภ์ และผู้พิการ เพื่อประกอบการพิจารณา

๕.๒ การฟื้นฟู กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส มีแนวทางปฏิบัติ การฟื้นฟู ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ดำเนินการประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย ดังนี้

(๑.๑) ข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชน เช่น ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(๑.๒) ข้อมูลด้านความเสียหายจากสาธารณภัย การจัดกาในภาวะฉุกเฉิน

การช่วยเหลือจากภายนอก

(๑.๓) ข้อมูลการวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญเหตุชุมชน ความอ่อนแอ หรือความอ่อนแอหล่นต่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

๒. สำรวจและประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังเหตุการณ์สาธารณภัย ดังนี้

(๒.๑) ข้อมูลการฟื้นฟูผู้ประสบภัย ควรมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ด้านอาหาร การเงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ที่พักพิง สุขภาพ สุขภาพและสิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพ และองค์ความรู้ การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน สุขภาพ เป็นต้น โดยให้คำนึงถึงการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา ผู้ป่วย และผู้พิการ) ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยเป็นพิเศษ

(๓.๒) ข้อมูลการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย ควรมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ที่อยู่อาศัย การศึกษา การดูแลสุขภาพ สิ่งก่อสร้างต่างๆ เกษตรกรรม การชลประทาน การขนส่ง การสื่อสาร อุตุสหกรรม ระบบสุขภาพ เป็นต้น

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส จัดทีมประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือโดยประสานกับอำเภอพนมไพร และจังหวัดร้อยเอ็ด ให้ตรวจสอบรายละเอียดความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือและความต้องการเบื้องต้นของผู้ประสบภัยโดยตรง

๔. ประสานการปฏิบัติกับอำเภอ ให้ประสานการปฏิบัติกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) ให้เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินโดยเร็วเพื่อพิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และรายงานผล การสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ต่อคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) เพื่อพิจารณาดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๕. ในการที่มีความเสียหายมีมูลค่ามากกว่าวงเงินที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติ ให้ส่งเรื่องให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพิจารณาเสนอขออนุมัติวงเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากวงเงินงบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจากคณะรัฐมนตรี

๖. รายงานสรุปการประเมินความเสียหายและความจำเป็นในเบื้องต้น ให้ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการกลาง ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และนายกรัฐมนตรียทราบตามลำดับ

๕.๒.๑ การฟื้นฟูระยะสั้น

เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการค้นหา การบรรเทา และการช่วยเหลือโดยผู้ตั้ง เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของผู้ประสบภัย ธุรกิจ ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในระยะเร่งด่วน หรือระยะสั้น รวมถึงการจัดการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัยซ้ำขึ้นอีก

การประเมินความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐาน การจัดเตรียมที่พักอาศัยชั่วคราว และการให้บริการสาธารณะ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น

เป็นการฟื้นฟูด้านสมรรถภาพทางกายให้แก่ผู้ประสบภัย เช่น การตรวจรักษาเบื้องต้นควบคุมโรค และการฟื้นฟูความแข็งแรงทางร่างกาย เป็นต้น รวมถึงการฟื้นฟูด้านสภาพจิตใจและจิตสังคมของผู้ได้รับผลกระทบ ตลอดจนการกระตุ้นและช่วยเหลือให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น โดยให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลนำใส่เป็นหน่วยงานหลักและมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑) การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- แจ้งให้ชุมชน/หมู่บ้าน สํารวจตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบภัยและความเสียหาย เพื่อให้ความช่วยเหลือแตกต่าง ตรงกับข้อเท็จจริงตลอดจนส่งผู้ประสบภัยกลับภูมิลำเนา

- ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- ให้ชุมชน/หมู่บ้าน จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานเพื่อการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

- จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะหายกลัมาตำรางชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งจัดการที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขภาพแก่ผู้ประสบภัยในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย

- ให้การสงเคราะห์แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้โดยการให้การศึกษากับบุตรของผู้ประสบภัยจนจบการศึกษาคณะบังคับ และโดยการจัดหาอาชีพให้แก่บุคคลในครอบครัว

- เลี้ยงดูผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถช่วยเหลือได้ในระยะแรก เช่น ดุแลเด็กกำพร้า นกเรียน นกศึกษา คนพิการ และผู้สูงอายุที่ประสบภัย

(๑.๒) การป้องกัน ฟื้นฟู และผู้สูญเสีย

(๑.๓) ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชนให้คืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

(๑.๔) รายงานข่าวและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่อสาธารณชนให้ทราบสถานการณ์เป็นระยะๆ

(๒) การฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย

เป็นการบูรณะที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัยให้กลับสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเหมาะสมกับการดำเนินการใช้งาน หากการบูรณะโครงสร้างและสิ่งก่อสร้างหรือการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม อาจต้องใช้เวลานานและงบประมาณในการฟื้นฟู ควรกำหนดแผนงานไว้ในการฟื้นฟูระยะยาวต่อไป และการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยในระยะเริ่มต้นให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๑) ทำความสะอาดบ้านเรือน ชุมชน และสิ่งสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ประสบภัย และขนย้ายขยะมูลฝอย

(๒.๒) ให้ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ที่เกิดเหตุ ดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยรับสภาพภูมิทัศน์ และแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมและมลภาวะเป็นพิษ

(๒.๓) กรณีที่เกินขีดความสามารถของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานนั้นๆ ดำเนินการฟื้นฟู ช่อมแซม และบูรณะโครงการที่ได้รับความเสียหาย ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินและเส้นทางคมนาคม
- ดำเนินการโดยแขวงทางหลวงจังหวัดร้อยเอ็ด
- และแขวงทางหลวงชนบทจังหวัดร้อยเอ็ด
- ระบบไฟฟ้า
- ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอพนมไพร
- ระบบประปา
- ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาคอำเภอพนมไพร

(๒.๔) ให้ผู้ถอนซากปรักหักพัง และซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานและอาคารบ้านเรือนของผู้ประสบภัย เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพต่อไป

(๒.๕) ช่อมแซมสถานที่ราชการ โรงเรียน สถานศึกษา วัด โบราณสถาน สถานที่ราชการ สถานที่ท่องเที่ยว และสาธารณูปโภคต่างๆ ให้กลับมาใช้งานได้ดังเดิม

(๒.๖) พื้นที่ประสบภัย เช่น การเก็บซากปรักหักพัง การตรวจสอบความแข็งแรงของอาคาร การออกแบบวางผังเมือง การจัดหาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค การจัดทำภูมิทัศน์ ดำเนินการโดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด สำนักชลประทานที่ ๖ ขอนแก่น โครงการชลประทานจังหวัดร้อยเอ็ด องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๒ การฟื้นฟูระยะกลาง/ระยะยาว

(๑) การฟื้นฟูระยะกลางเป็นการดำเนินการต่อเนื่องโดยการประสานและสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัย ฟื้นฟู หรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้ประสบภัย โดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

- การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ประปา ไฟฟ้า ระบบโทรคมนาคม เป็นต้น

- การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เป็นหน่วยหลักในการฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ให้สามารถร่วมมือกับภาคเอกชน

(๒) สำหรับการฟื้นฟูระยะยาว เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากระยะกลาง ซึ่งอาจใช้เวลาหลายเดือนหรือหลายปีนับจากหลังเกิดสาธารณภัย โดยมุ่งเน้นการกลับสู่สภาวะปกติ หรือให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการสำรวจและจัดทำแผนโครงการ เพื่อวางแผนการฟื้นฟูพื้นที่เกิดภัย ให้สามารถรองรับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เป็นหน่วยหลักในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้มีความพร้อมรับมือและพลิกกลับอย่างรวดเร็ว เป็นการดำเนินงานฟื้นฟูต่อเนื่องจากการบรรเทา

ภัยที่เกิดขึ้น การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการวางแผนฟื้นฟู การระบุและติดตามการแก้ไขความขัดแย้ง และการลดความแตกต่าง การประยุกต์ใช้หลักการพัฒนาย่างยั่งยืนในการวางแผน และการกำหนดการประสานความต้องการที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ

- กองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เป็นหน่วยหลักในการวางแผนและดำเนินการให้มีการบูรณะและการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ถูกทำลายและได้รับความเสียหายใหม่หรือพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยที่จะรองรับ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความถาวรยั่งยืนและความต้านทานต่อสาธารณภัยของที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ การฟื้นฟูที่อยู่อาศัยมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยให้ผู้อยู่อาศัยหลังการเกิดสาธารณภัยเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นอีก

- สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เป็นหน่วยหลักในการวางแผนและดำเนินการป้องกันภัยจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ในการดำเนินงานตอบโต้และฟื้นฟูที่เหมาะสม เพื่อที่จะสงวน อนุรักษ์ บูรณะและอนุรักษ์สิ่งขรณะ ให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าหรือปลอดภัยกว่าเดิม

๕.๒.๓ การฟื้นฟูด้านต่างๆ

(๑) ด้านสุขภาพและการบริการสังคม

เป็นการเสริมสร้างความพร้อมที่จะรับมือและการฟื้นฟูกลับสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็วของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ในการบริการด้านสุขภาพและการบริการด้านสังคมของบุคคลและชุมชนที่ประสบภัย ครอบคลุมถึงการสาธารณสุข สุขภาพจิต และการบริการทางการแพทย์ โดยให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลกุดน้ำใส เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

(๒) ด้านที่อยู่อาศัย

(๒.๑) บูรณะและก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ถูกทำลายและได้รับความเสียหายใหม่หรือพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยที่จะรองรับความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒.๒) การกีดสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัยมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย หลังการเกิดสาธารณภัย เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นอีก กรณีที่เกินขีดความสามารถให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานนั้นๆ ดำเนินการฟื้นฟู ซ่อมแซม และบูรณะโครงการ ที่ได้รับความเสียหาย และขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเช่นไปตามลำดับ เช่น งบประมาณของจังหวัด งบประมาณของกรม กระทรวง หน่วยงานนอก ภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ หรืองบกลาง

(๓) ด้านสิ่งแวดล้อม

(๓.๑) ชวนย้ายขยะมูลฝอย แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะเป็นพิษ

(๓.๒) วางแผนในการรักษาปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ

ทรัพยากรเส้นทางประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ บูรณะและอนุรักษ์สิ่งขรณะให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมตามที่ชุมชนร้องขอ

(๓.๓) ให้งานที่สนับสนุนแผนงานและภารกิจสำคัญที่จะต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในการป้องกันที่เป็นเครือข่ายให้สนับสนุนแผนงานและภารกิจสำคัญที่จะต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ที่กำหนดวิธีการที่จะใช้ทรัพยากรและสมรรถนะเพื่อตอบสนองได้ตรงความต้องการของชุมชนและเพียงพอ

บทที่ ๖
การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ไปสู่การปฏิบัติ

๖.๑ แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ไปสู่การปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้จัดทำขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘ มีแนวคิดการจัดการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย ประกอบด้วยการมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งการจะดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ต้องอาศัยการบูรณาการจาก ทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ พลเรือน ทหาร ตำรวจ ภาคเอกชน มูลนิธิ/อาสาสมัคร และองค์การสากล โดยมี แนวทาง ดังนี้

ตารางที่ ๖-๑ : แนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

ลำดับที่	การดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑	ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการในการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเอง เพื่อสร้างความตระหนักให้แก่มาน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร คนในชุมชน/ท้องถิ่นได้รับรู้ รับทราบ เข้าใจถึง ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย และสร้างการมีส่วนร่วมของ ภาคประชาชนและภาคเอกชนในพื้นที่	- องค์การบริหารส่วน ตำบลกุดน้ำใส - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันและบรรเทาสาธาณภัย
๒	จัดให้มีการประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส อย่างน้อยทุก ๒ เดือน อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นกลไกและเวทีในการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ตั้งแต่การกิจด้านการป้องกัน การลดผลกระทบ และการเตรียม ความพร้อม การร่วมวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่	- องค์การบริหารส่วน ตำบลกุดน้ำใส - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันและบรรเทา สาธาณภัย
๓	มีส่วนร่วมกับอำเภอพนมไพร และจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างต่อเนื่อง เพื่อเชื่อมโยง การทำงานอย่างประสานสอดคล้อง โดยจัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การดำเนินการกิจกรรม เช่น ร่วมสำรวจประเมินวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยง บัญชีย เสียงที่ทำให้เกิดภัย เป็นต้น	- องค์การบริหารส่วน ตำบลกุดน้ำใส - สนง.ปภ.สาขา - สนง.ปภ.จว. ร้อยเอ็ด. - ศูนย์ ปภ. เขต ๖
๔	การจัดทำแผนเผชิญเหตุสาธารณภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส การร่วมฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกัน และบรรเทา สาธาณภัยระดับต่างๆ เพื่อทดสอบและฝึกความชำนาญ าร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	- องค์การบริหารส่วน ตำบลกุดน้ำใส - สนง.ปภ.สาขา - องค์การบริหารส่วน ตำบลกุดน้ำใส

ลำดับที่	การดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		- สนง.ปภ.จว. ร้อยเอ็ด. - ศูนย์ ปภ. เขต ๖ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕	จัดทำแผนงานโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการกิจ เช่น งบประมาณจังหวัด งบพัฒนากลุ่มจังหวัด สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม องค์การสาธารณกุศล โดยให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ	- องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส - สำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๖	พิจารณาแผนงาน/โครงการที่เดิมการประเมินความเสี่ยงในพื้นที่มุ่งเน้นการผลิตความเสี่ยงจากสาธารณภัย แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพรวมอย่างมีส่วนร่วมแบบบูรณาการ ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ประกอบกับให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องทิศทางการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามภารกิจของอำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ที่เป็นกรอบแผนงาน/โครงการในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดต่อไป	- องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส - สำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๗	ให้ความรู้แก่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับพื้นที่	- องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส - สฟพ.ร้อยเอ็ด. - สฟพม.ร้อยเอ็ด.
๘	สนับสนุน กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อเป็นการรอบปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ให้มีความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส	- องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส - สนง.ปภ.สาขา - - สนง.ปภ.จว. ร้อยเอ็ด. - ศูนย์ ปภ. เขต ๖ - สำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด
๙	การติดตามและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ทั้งส่วนกลางและระดับพื้นที่ การกำหนดให้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้อำนวยการจังหวัดเพื่อรายงานผลต่อไปยังผู้อำนวยการกลางและผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไปทราบเป็นประจำปี รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการนำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ไปสู่การปฏิบัติ ในช่วงกลางแผนและปลายแผน พร้อมทั้งพิจารณาแนวทางการปรับปรุงแผนฯ	

๖.๒ การติดตามและประเมินผล

เป็นกระบวนการดำเนินงานด้านการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจและหรือประเมินว่าภารกิจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การติดตามประเมินผล โดยปกติจะต้องกำหนดดัชนีการติดตามประเมินผลเพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าสถานการณ์ที่ตรวจสอบวัดได้นั้นบรรลุ

หรือไม่บรรลุเมื่อเทียบกับเกณฑ์หรือดัชนีที่กำหนด ประโยชน์ของการติดตามประเมินผลไม่เพียงแต่ช่วยให้ทราบความก้าวหน้า และหรือความก้าวหน้าของการดำเนินการ โดยผู้ชี้ชี้ที่มีประเมินว่าการดำเนินการใกล้เคียงเป้าหมายที่กำหนดแล้ว ยังสามารถช่วยให้วิเคราะห์เพิ่มเติมให้ทราบปัจจัยเหตุแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวถึงกล่าวได้ ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานต่อไป

๖.๒.๑ แนวทางการติดตามและประเมินผล

กำหนดกรอบการติดตามและประเมินผล โดยสร้างความเข้าใจในสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส แนวทางการผลักดันประเด็นสำคัญไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งแผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย แล้วกำหนดประเด็นและตัวชี้วัด การประเมินแหล่งข้อมูล เพื่อประกอบการวิเคราะห์ประเมินผลให้สะท้อนกระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์

รวบรวมข้อมูลภายใต้กรอบการติดตามและประเมินผล ได้แก่ (๑) ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม การระดมความคิดเห็น และอื่นๆ รวมทั้งควรกำหนดเป้าหมายและพื้นที่จัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจนและ (๒) ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากเอกสารรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการที่กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส กำหนดขึ้นมา

จัดทำรายงานสรุปผลภาพรวม และข้อเสนอแนะ

นำเสนอรายงานสรุปผลให้ผู้บริหารระดับหน่วยงานพิจารณาให้ความเห็นชอบ

นำผลการประเมินเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องอื่น

พิจารณาผลักดันแผนงาน/โครงการการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี

๖.๒.๒ หน่วยงานและภาคีเครือข่ายดำเนินการติดตามและประเมินผล

ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการดำเนินงานตามแนวทางการผลักดันประเด็นสำคัญไปสู่การปฏิบัติ โดยให้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลภาพรวมที่บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดกาสาธารณภัยประเมินผลกระทำการขับเคลื่อน และสรุปภาพรวมการติดตามและประเมินผลให้ผู้เกี่ยวข้องการอำเภอเพื่อรายงานผลต่อไปยัง

ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการกลางและผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไปทราบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง
แนวทางการดำเนินงานต่อไป

การจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการจัดกาสาธารณ
ภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ให้มีประสิทธิภาพ ยกระดับไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล ตลอดจน
นำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การ
บริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ต่อไป

๖.๓ การวิจัยและพัฒนา

เป็นกระบวนการของการศึกษา การเรียนรู้ และการค้นหาแนวคิด แนวทาง และวิธีปฏิบัติ
หรือสิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเทคนิค วิธีการ รูปแบบการดำเนินงาน หรือระบบการจัดการความเสี่ยง
จากสาธารณภัยที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมถึงการนำสิ่งที่ได้
มีการคิดค้นหรือค้นพบมาพัฒนา ออกแบบ เปลี่ยนแปลง ผลการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน
และการบริการให้มีลักษณะรูปแบบใหม่ หรือการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม และสามารถดำเนินการร่วมกับ
การติดตามและประเมินผล โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลภายใต้กรอบการติดตามและประเมินผลในลักษณะของ
การทบทวนจากบทเรียนและการเรียนรู้ทั้งก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้น
การดำเนินการ โดยมีแนวทางการดำเนินการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานด้าน
การศึกษา ค้นคว้า และการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับ
สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีมาพัฒนาและ
ประยุกต์ใช้เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ให้เหมาะสม

(๒) ศึกษาบทเรียนของเหตุการณ์สาธารณภัยสำคัญที่ผ่านมาของ องค์การบริหารส่วน
ตำบลกุดน้ำใส เพื่อให้ทราบข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learned) ของการเกิดสาธารณภัยครั้งสำคัญที่ผ่านมา
ของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการในอนาคต

๖.๔ การทบทวนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ องค์การบริหาร
ส่วนตำบลกุดน้ำใส

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ได้ดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ใน
แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส พ.ศ. ๒๕๖๓ และได้
มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนหรือมีสถานการณ์สำคัญที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน หรือมีการวิจัย
และพัฒนา พบข้อบกพร่องหรือมีนวัตกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ทันสมัยและเหมาะสม
ให้ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส พิจารณาทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ตามความเหมาะสมทุกปี ตามพระราชบัญญัติ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๔